

ІНФОРМАТИКА ТА ПРОГРАМУВАННЯ.

Частина 1. Мова програмування Python

Робоча програма кредитного модуля (освітнього компонента) (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	104 Фізика та астрономія
Освітня програма	Комп’ютерне моделювання фізичних процесів
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	Очна(денна)
Рік підготовки, семестр	1 курс, осінній семестр
Обсяг кредитного модуля	5 кредитів ЕКТС (150 годин), з них : аудиторні – 2.4 кредити ЕКТС (72 години), зокрема – лекції 1.2 кредити ЕКТС (36 годин), практичні заняття – 0.6 кредити ЕКТС (18 годин) та лабораторні заняття – 0.6 кредити ЕКТС (18 годин); самостійна робота – 2.6 кредити ЕКТС (78 годин)
Семестровий контроль/контрольні заходи	Екзамен / МКР
Розклад занять	http://roz.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: к.т.н., доц., Яблонський Петро Миколайович, e-mail: ypn@ukr.net , моб. тел.: +380679977575; Практичні, лабораторні: к.т.н., доц., Яблонський Петро Миколайович, e-mail: ypn@ukr.net .
Розміщення курсу	https://do.ipo.kpi.ua/course/view.php?id=3194

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Однією зі складових успіху будь-якої технології є спільнота, створена навколо неї. Спільнота навколо Python одна з найпотужніших у сфері IT. Про це свідчить те, що Python підтримують такі гіганти IT як, наприклад: Google, Dropbox, Mozilla, Facebook, Microsoft (з недавніх пір дуже активно, зокрема з Visual Studio), Intel (активно веде дослідницьку роботу в галузі паралельних обчислень на Python) і багато інших. Що ж до великих і популярних проектів, написаних на Python, то це такі «монстри» як: YouTube (більша частина кодової бази повністю на Python), перша версія пошукового павука Google була написана на Python, Instagram (500M користувачів на Python) і ще безліч інших цікавих та популярних додатків.

Таким чином, можна стверджувати, що великі корпорації не бояться будувати свій бізнес навколо Python, вони впевнені в тому, що технологія житиме. На програмістів Python зараз величезний попит, тому що цих фахівців менше, ніж відкритих вакансій. Більше того, різноманітність додатків свідчить про широке коло завдань, які вирішуються з допомогою Python.

В результаті вивчення кредитного модулю (освітнього компонента) «Інформатика та програмування. Частина 1. Мова програмування Python» здобувачі вищої освіти на прикладі мови програмування Python освоють базові основи функціонального та об'єктно-орієнтованого програмування, що дозволяє швидко перейти до вирішення задач у відповідних предметних областях. Освоєння мови програмування Python дозволяє створювати як прототипи програмних систем, так і самі програмні системи, допомагає в інтеграції програмного забезпечення для вирішення конкретних наукових і виробничих завдань.

Метою кредитного модулю (освітнього компонента) «Інформатика та програмування. Частина 1. Мова програмування Python» є формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 01);
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 02);
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 03);
- здатність працювати із науковим обладнанням та вимірювальними пристроями, обробляти та аналізувати результати досліджень (ФК 04);
- здатність виконувати обчислювальні експерименти, використовувати чисельні методи для розв'язування фізичних та астрономічних задач і моделювання фізичних систем (ФК 05);
- здатність моделювати фізичні системи та астрономічні явища і процеси (ФК 06);
- здатність здобувати додаткові компетентності через вибіркові складові освітньої програми, самоосвіту, неформальну та інформальну освіту (ФК 14);
- здатність моделювати та досліджувати процеси природоохоронного призначення (ФК 15);
- здатність використовувати спеціалізоване програмне забезпечення для аналізу будь-яких фізичних процесів (ФК 15).

Предметом кредитного модуля (освітнього компонента) «Інформатика та програмування. Частина 1. Мова програмування Python» – є концепція базового функціонального та об'єктно-орієнтованого програмування, алгоритмізація і створення комп'ютерних програм для розв'язування прикладних задач із використанням мов програмування.

Результати навчання

Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни «Інформатика та програмування», здобувачі вищої освіти після засвоєння кредитного модуля (освітнього компонента) «Інформатика та програмування. Частина 1. Мова програмування Python» мають досягти певних програмних результатів навчання, а саме (ПРН 15, ПРН 16, ПРН 18):

- знати, аналізувати, прогнозувати та оцінювати основні екологічні аспекти загального впливу промисловотехнологічної діяльності людства, а також окремих фізичних і астрономічних явищ, наукових досліджень та процесів (природних і штучних) на навколишнє природне середовище та на здоров'я людини (ПРН 15);
- мати навички роботи із сучасною обчислювальною технікою, вміти використовувати стандартизовані пакети прикладних програм і програмувати на рівні, достатньому для реалізації

чисельних методів розв'язування фізичних задач, комп'ютерного моделювання фізичних та астрономічних явищ і процесів, виконання обчислювальних експериментів (ПРН 16);

➤ володіти державною та іноземною мовами на рівні, достатньому для усного і письмового професійного спілкування та презентації результатів власних досліджень (ПРН 18).

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни / кредитного модуля (освітнього компонента)

(місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Кредитний модуль (освітній компонент) «Інформатика та програмування. Частина 1. Мова програмування Python» є початковим етапом для вивчення наступних кредитних модулів та дисциплін, в яких використовують (вивчають) програмування, у тому числі для дослідження та комп'ютерного моделювання різноманітних явищ та процесів у фізиці, зокрема таких як: «Спеціальні розділи інформатики», «Комп'ютерне моделювання в фізиці» тощо.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Введення до програмування:

Тема 1. Вступ до курсу «Інформатика та програмування».

Тема 2. Знайомство з Python і середовищами програмування.

Розділ 2. Програмування мовою Python:

Тема 3. Алфавіт Python.

Тема 4. Структура програми. Організація коду.

Тема 5. Типи даних в програмуванні. Змінні та літерали.

Тема 6. Арифметичні та логічні (операції порівняння) вирази. Базова математика.

Тема 7. Введення/виведення даних.

Тема 8. Умовний оператор. Розгалуження.

Тема 9. Цикли.

Тема 10. Рядки і текст.

Тема 11. Підпрограми. Функції користувача.

Тема 12. Структури даних.

Тема 13. Робота зі списками (масивами).

Тема 14. Способи сортування структурованих типів даних.

Тема 15. Робота з файлами.

Тема 16. Поняття об'єктно-орієнтованого програмування (ООП).

Тема 17. Популярні модулі і розширення.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Васильєв, Олексій Миколайович. Програмування мовою Python / О.М. Васильєв. - Тернопіль : Видавництво "Навчальна книга-Богдан", 2021. - 503 с.

Замовити в Бібліотеці КПІ:

https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000637846&local_base=KPI01

2. Висоцька, Вікторія Анатоліївна. PYTHON : Алгоритмізація та програмування : навчальний посібник /В.А. Висоцька, О.В. Оборська ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет "Львівська політехніка". – Львів : Видавництво "Новий Світ-2000", 2021. – 514 с.

Замовити в Бібліотеці КПІ:

https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000637149&local_base=KPI01

3. Маттес, Ерік. Пришивдшений курс Python : практичний, проектно-орієнтований вступ до програмування / Ерік Маттес ; з англійської переклада Ольга Бєлова. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2021. – 556 с.

Замовити в Бібліотеці КПІ:

https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000633837&local_base=KPI01

4. Мельник, Ігор Віталійович. Основи програмування на мові Python : комплексний навчальний посібник : в 2 томах / І.В. Мельник. - Київ : Кафедра, 2020. – 2 т. – Том 1, Базові принципи побудови мови програмування Python та її головні синтаксичні конструкції. – 2020. – 372 с. Том 2, Розвинені засоби мови програмування Python. – 2020. – 491 с.

Замовити в Бібліотеці КПІ:

https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000633555&local_base=KPI01

5. Копей, В. Б. Мова програмування Python для інженерів і науковців : навчальний посібник / В.Б. Копей ; Міністерство освіти і науки України, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Кафедра комп'ютеризованого машинобудування. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. – 267 с.

Замовити в Бібліотеці КПІ:

https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000610834&local_base=KPI01

Допоміжна література:

1. Анісімов, Анатолій Васильович. Програмування числових методів мовою Python : підручник / А. В. Анісімов, А. Ю. Дорошенко, С. Д. Погорілий, Я. Ю. Дорогий ; за редакцією А. В. Анісімова ; Міністерство освіти і науки України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка. - Київ : ВПЦ "Київський університет", 2015. - 639 с.

Замовити в Бібліотеці КПІ:

https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000603361&local_base=KPI01

2. Яковенко, А. В. Основи програмування. Python. Частина 1 [Електронний ресурс] : підручник для студентів які навчаються за спеціальністю 122 «Комп'ютерні науки» спеціалізацією «Інформаційні технології в біології та медицині» / А. В. Яковенко ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1файл: 1,71 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 195 с.

<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/25111>

3. Основи програмування [Електронний ресурс] : методичні вказівки до виконання комп'ютерних практикумів на PYTHON з навчальної дисципліни «Основи програмування» для студентів спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» зі спеціалізацією «Інформаційні технології в біології та медицині» /Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» ; укладач Л. М. Добропольська ; редактор А. В. Яковенко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 254с.

<http://ela.kpi.ua/handle/123456789/19094>

Інформаційні ресурси:

1. Комплекс методичних матеріалів. Платформа дистанційного навчання «Сікорський»: <https://do.ipr.kpi.ua/course/view.php?id=3193>.
2. Основи програмування у Python - YouTube – дистанційний курс Оксани Пасічник на YouTube [Електрон. ресурс]. – https://www.youtube.com/playlist?list=PLqrtuwUbDyeliqb9dT_CzX9nHulMveCLp.
3. <https://www.python.org/> (Офіційний сайт Python).

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Для засвоєння освітнього компонента передбачено проведення лекцій, практичних, лабораторних занять та самостійна робота студентів. Матеріали, необхідні для засвоєння освітнього компонента, розміщено на платформі дистанційного навчання «Сікорський» (<https://do.ipr.kpi.ua/course/view.php?id=3194>), що дає студентам можливість віддаленого доступу до матеріалів у зручний для них час, а також у разі організації навчання у дистанційному режимі.

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
1	<p><u>Лекція 1.</u> Вступ до курсу «Інформатика та програмування».</p> <p>Предмет і задачі курсу. Системи числення. Історія мов програмування. Компіляція та інтерпретація.</p> <p><u>Дидактичні засоби:</u></p> <p>https://www.youtube.com/playlist?list=PLqrtuwUbDyeliqb9dT_CzX9nHulMveCLp</p> <p><u>Рекомендована література:</u> [1-5].</p> <p><u>СРС:</u> Закріпити на практиці навички переведу чисел у різні системи числення.</p>
2	<p><u>Лекція 2.</u> Знайомство з Python і середовищами програмування.</p> <p>Встановлення Python. Мова й інтерпретатор Python. Порівняння Python з іншими мовами програмування.</p> <p><u>Дидактичні засоби:</u></p> <p>https://www.youtube.com/playlist?list=PLqrtuwUbDyeliqb9dT_CzX9nHulMveCLp</p> <p><u>Рекомендована література:</u> [1-5].</p> <p><u>СРС:</u> Закріпити на практиці навички з встановлення Python.</p>
3	<p><u>Лекція 3.</u> Алфавіт мови програмування Python.</p> <p>Математичні оператори. Інтелектуальний калькулятор. Оператори відношення. Пріоритети операцій.</p> <p><u>Дидактичні засоби:</u></p>

	<p>https://www.youtube.com/playlist?list=PLqrtuwUbDyeliqb9dT_CzX9nHulMveCLp</p> <p><u>Рекомендована література:</u> [1-5].</p> <p><u>СРС:</u> Закріпити на практиці навички використання математичних операторів та операторів відношення.</p>
4	<p><u>Лекція 4. Структура програми. Організація коду.</u></p> <p>Структура програми. Стиль запису програм Python. Коментарі.</p> <p><u>Дидактичні засоби:</u></p> <p>https://www.youtube.com/playlist?list=PLqrtuwUbDyeliqb9dT_CzX9nHulMveCLp</p> <p><u>Рекомендована література:</u> [1-5].</p> <p><u>СРС:</u> Виконання програми. Різновиди виконання.</p>
5	<p><u>Лекція 5. Типи даних в програмуванні. Змінні та літерали.</u></p> <p>Типи даних. Змінні та літерали.</p> <p><u>Дидактичні засоби:</u></p> <p>https://www.youtube.com/playlist?list=PLqrtuwUbDyeliqb9dT_CzX9nHulMveCLp</p> <p><u>Рекомендована література:</u> [1-5].</p> <p><u>СРС:</u> Перевірка типу даних.</p>
6	<p><u>Лекція 6. Арифметичні та логічні вирази. Базова математика.</u></p> <p>Арифметичні операції. Операції порівняння. Пріоритети операцій. Базові логічні операції.</p> <p><u>Дидактичні засоби:</u></p> <p>https://www.youtube.com/playlist?list=PLqrtuwUbDyeliqb9dT_CzX9nHulMveCLp</p> <p><u>Рекомендована література:</u> [1-5].</p> <p><u>СРС:</u> Бітові операції.</p>
7	<p><u>Лекція 7. Введення/виведення даних.</u></p> <p>Форматоване виведення. Введення даних. Виключення та обробка виключень (try-except).</p> <p><u>Дидактичні засоби:</u></p> <p>https://www.youtube.com/playlist?list=PLqrtuwUbDyeliqb9dT_CzX9nHulMveCLp</p> <p><u>Рекомендована література:</u> [1-5].</p> <p><u>СРС:</u> Модуль random. Генерація випадкових чисел.</p>
8	<p><u>Лекція 8. Умовний оператор. Розгалуження.</u></p> <p>Логічні операції. Двійкові оператори. Інструкція if.</p> <p><u>Дидактичні засоби:</u></p> <p>https://www.youtube.com/playlist?list=PLqrtuwUbDyeliqb9dT_CzX9nHulMveCLp</p> <p><u>Рекомендована література:</u> [1-5].</p> <p><u>СРС:</u> Перевірка умови: True і False.</p>
9	<p><u>Лекція 9. Цикли.</u></p>

	<p><i>Інструкції while та for. Переривання та продовження роботи циклів.</i></p> <p><u>Дидактичні засоби:</u></p> <p>https://www.youtube.com/playlist?list=PLqrtuwUbDyelqb9dT_CzX9nHulMveCLp</p> <p><u>Рекомендована література:</u> [1-5].</p> <p><u>CPC:</u> Порожня інструкція pass.</p>
10	<p><u>Лекція 10.</u> Рядки і текст.</p> <p>Розбиття та об'єднання рядків. Робота з підрядками. Верхній та нижній регистри.</p> <p><u>Дидактичні засоби:</u></p> <p>https://www.youtube.com/playlist?list=PLqrtuwUbDyelqb9dT_CzX9nHulMveCLp</p> <p><u>Рекомендована література:</u> [1-5]. <u>CPC:</u> Перевірка на цифри та пробільні символи.</p>
11	<p><u>Лекція 11.</u> Підпрограми. Функції користувача.</p> <p>Підпрограми. Функції користувача та їх застосування. Області видимості змінних. Передача аргументів.</p> <p><u>Дидактичні засоби:</u></p> <p>https://www.youtube.com/playlist?list=PLqrtuwUbDyelqb9dT_CzX9nHulMveCLp</p> <p><u>Рекомендована література:</u> [1-5].</p> <p><u>CPC:</u> Глобальні і локальні змінні.</p>
12	<p><u>Лекція 12.</u> Структури даних.</p> <p>Списки. Кортежі. Словники.</p> <p><u>Дидактичні засоби:</u></p> <p>https://www.youtube.com/playlist?list=PLqrtuwUbDyelqb9dT_CzX9nHulMveCLp</p> <p><u>Рекомендована література:</u> [1-5].</p> <p><u>CPC:</u> Множини.</p>
13	<p><u>Лекція 13.</u> Робота зі списками (масивами).</p> <p>Робота з векторами та матрицями. Заповнення списку випадковими даними.</p> <p><u>Дидактичні засоби:</u></p> <p>https://www.youtube.com/playlist?list=PLqrtuwUbDyelqb9dT_CzX9nHulMveCLp</p> <p><u>Рекомендована література:</u> [1-5].</p> <p><u>CPC:</u> Матриці: обчислення визначника, обернення матриць.</p>
14	<p><u>Лекція 14.</u> Способи сортування структурованих типів даних.</p> <p>Способи та методи сортування. Робота зі зрізами.</p> <p><u>Дидактичні засоби:</u></p> <p>https://www.youtube.com/playlist?list=PLqrtuwUbDyelqb9dT_CzX9nHulMveCLp</p> <p><u>Рекомендована література:</u> [1-5].</p> <p><u>CPC:</u> Ознайомитися з альтернативними методами сортування.</p>
15	<p><u>Лекція 15.</u> Робота з файлами.</p> <p>Зчитування та запис файлів.</p>

	<p><u>Дидактичні засоби:</u> https://www.youtube.com/playlist?list=PLqrtuwUbDyeliqb9dT_CzX9nHulMveCLp</p> <p><u>Рекомендована література:</u> [1-5].</p> <p><u>CPC:</u> Функції для роботи з каталогами.</p>
16	<p><u>Лекція 16.</u> Поняття об'єктно-орієнтованого програмування. Переваги та вади ООП. Класи й визначення конструкцій.</p> <p><u>Дидактичні засоби:</u> https://www.youtube.com/playlist?list=PLqrtuwUbDyeliqb9dT_CzX9nHulMveCLp</p> <p><u>Рекомендована література:</u> [1-5].</p> <p><u>CPC:</u> ООП в мовах програмування. Використання спеціальних методів.</p>
17	<p><u>Лекція 17.</u> Популярні модулі і розширення. Візуалізація даних. Деякі бібліотечні модулі. Візуалізація даних. Numpy. Matplotlib</p> <p><u>Дидактичні засоби:</u> https://www.youtube.com/playlist?list=PLqrtuwUbDyeliqb9dT_CzX9nHulMveCLp</p> <p><u>Рекомендована література:</u> [1-5].</p> <p><u>CPC:</u> Робота з модулем Turtle.</p>
18	<u>Лекція 18.</u> Попередня підготовка до екзамену. Відповіді на запитання.

Практичні та лабораторні заняття

Основні завдання циклу лабораторних та практичних (комп'ютерного практикуму) занять присвячені набуттю практичних навичок програмування на мові Python для вирішення конкретних наукових і прикладних завдань.

№ з/п	Назва теми заняття	Кількість ауд. годин
1	<p>Тема 1. Знайомство з Python <i>Встановлення Python. Інтерпретатор Python. Середовище IDLE (Integrated Development and Learning Environment). Структура програми.</i></p>	2
2	<p>Тема 2. Обчислення арифметичних виразів (лабораторна робота № 1). <i>Організація коду. Типи даних. Обчислення арифметичних виразів. Пріоритети операцій.</i></p>	4
3	<p>Тема 3. Умовний оператор. Розгалуження (лабораторна робота № 2). <i>Введення даних. Виключення та обробка виключень (try-except). Інструкція if-elif-else.</i></p>	4
4	<p>Тема 4. Цикли (лабораторна робота № 3). <i>Інструкції while та for. Заміна однієї інструкції циклу іншою.</i></p>	4
5	Модульна контрольна робота.	2

6	Тема 5. Робота з одновимірними списками (лабораторна робота № 4). Заповнення, сортування, додавання та видалення елементів списку.	5
7	Тема 5. Робота з багатовимірними списками (лабораторна робота № 5). Заповнення списка випадковими числами. Робота зі зрізами. Використання функцій користувача.	5
8	Тема 6. Рядки. Робота з файлами (лабораторна робота № 6). Робота з рядками та підрядками. Запис інформації у файл. Зчитування даних з файлу.	5
9	Тема 7. Візуалізація даних (лабораторна робота № 7). Використання модулів питчу та matplotlib. Побудова поверхонь, графіків тощо	5
ВСЬОГО:		36

Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота проводиться на 8-9 тижні навчального семестру. Модульна контрольна робота включає завдання з представлення (переведення) чисел у різних системах числення. Результати модульної контрольної роботи повідомляються студентам на наступному практичному занятті, і, в разі отримання незадовільної оцінки, модульна контрольна робота може бути переписана на консультації.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№ з/п	Назва теми, завдання на СРС	Кількість годин на СРС
1	<u>Тема 1.</u> Вступ до курсу «Інформатика та програмування». <u>СРС:</u> Опрацювання та закріплення матеріалів лекції, практичного та лабораторного заняття, зокрема закріпити на практиці навички переведу чисел у різні системи числення.	2
2	<u>Тема 2.</u> Знайомство з Python і середовищами програмування. <u>СРС:</u> Опрацювання та закріплення матеріалів лекції, практичного та лабораторного заняття, зокрема закріпити на практиці навички з встановлення Python.	2
3	<u>Тема 3.</u> Алфавіт мови програмування Python. <u>СРС:</u> Опрацювання та закріплення матеріалів лекції, практичного та лабораторного заняття, зокрема закріпити на практиці навички використання математичних операторів та операторів відношення.	4
4	<u>Тема 4.</u> Структура програми. Організація коду. <u>СРС:</u> Опрацювання та закріплення матеріалів лекції, практичного та лабораторного заняття, зокрема звернути увагу на специфіку виконання програми та різновиди виконання.	4
5	<u>Тема 5.</u> Типи даних в програмуванні. Змінні та літерали. <u>СРС:</u> Опрацювання та закріплення матеріалів лекції, практичного та	4

	<p>лабораторного заняття, зокрема перевірка типу даних.</p>	
6	<p><u>Тема 6. Арифметичні та логічні вирази. Базова математика.</u></p> <p><u>CPC:</u> Опрацювання та закріплення матеріалів лекції, практичного та лабораторного заняття, зокрема бітові операції.</p>	4
7	<p><u>Тема 7. Введення/виведення даних.</u></p> <p><u>CPC:</u> Опрацювання та закріплення матеріалів лекції, практичного та лабораторного заняття, зокрема робота модулю <i>random</i> та генерація випадкових чисел.</p>	4
8	<p><u>Тема 8. Умовний оператор. Розгалуження.</u></p> <p><u>CPC:</u> Опрацювання та закріплення матеріалів лекції, практичного та лабораторного заняття, зокрема перевірка умови: <i>True</i> і <i>False</i>.</p>	4
9	<p><u>Тема 9. Цикли.</u></p> <p><u>CPC:</u> Опрацювання та закріплення матеріалів лекції, практичного та лабораторного заняття, зокрема порожня інструкція <i>pass</i>.</p>	4
10	<p><u>Тема 10. Рядки і текст.</u></p> <p><u>CPC:</u> Опрацювання та закріплення матеріалів лекції, практичного та лабораторного заняття, зокрема перевірка на цифри та пробільні символи.</p>	4
11	<p><u>Тема 11. Підпрограми. Функції користувача.</u></p> <p><u>CPC:</u> Опрацювання та закріплення матеріалів лекції, практичного та лабораторного заняття, зокрема глобальні і локальні змінні.</p>	4
12	<p><u>Тема 12. Структури даних.</u></p> <p><u>CPC:</u> Опрацювання та закріплення матеріалів лекції, практичного та лабораторного заняття, зокрема структури даних – множини.</p>	6
13	<p><u>Тема 13. Робота зі списками (масивами).</u></p> <p><u>CPC:</u> Опрацювання та закріплення матеріалів лекції, практичного та лабораторного заняття, крім цього обчислення визначника матриці та обернення матриць.</p>	6
14	<p><u>Тема 14. Способи сортування структурованих типів даних.</u></p> <p><u>CPC:</u> Опрацювання та закріплення матеріалів лекції, практичного та лабораторного заняття, зокрема ознайомитися з альтернативними методами сортування.</p>	4
15	<p><u>Тема 15. Робота з файлами.</u></p> <p><u>CPC:</u> Опрацювання та закріплення матеріалів лекції, практичного та лабораторного заняття, зокрема розглянути функції для роботи з каталогами.</p>	4
16	<p><u>Тема 16. Поняття об'єктно-орієнтованого програмування.</u></p> <p><u>CPC:</u> Опрацювання та закріплення матеріалів лекції, практичного та лабораторного заняття, зокрема ООП в мовах програмування та використання спеціальних методів.</p>	4
17	<p><u>Тема 17. Популярні модулі і розширення. Візуалізація даних.</u></p> <p><u>CPC:</u> Опрацювання та закріплення матеріалів лекції, практичного та</p>	4

	лабораторного заняття, зокрема ознайомитися з модулем <i>Turtle</i> .	
18	Підготовка до екзамену.	10
	ВСЬОГО:	78

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Вдале засвоєння кредитного модуля «Інформатика та програмування – 1. Мова програмування Python» вимагає від здобувача вищої освіти:

- ✓ дотримання академічної добroчесностi, зокрема роботи здобувача повинні демонструвати ознаки самостiйностi виконання поставлених завдань, вiдсутнiсть ознак повторюваностi та плаgiату;
- ✓ дотримання графіку освітнього процесу, зокрема вiдвiдування занять;
- ✓ систематичного опрацювання теоретичного матерiалу;
- ✓ дотримання графіку захисту лабораторних робiт.

Окрiм цього, якщо здобувач вищої освiти був вiдсутнiй на заняттi (у тому числi з поважної причини), то йому слiд вiдпрацювати це заняття у iнший час (з iншою групою, на консультацiї, самостiйно, використовуючи методичнi матерiали та матерiали, якi викладенi на платформi дистанцiйного навчання Сiкорський тощо).

8. Види контролю та рейтингова система оцiнювання результатiв навчання (РСО)

8.1. Рейтинг студента з кредитного модуля розраховується за 100-бальною шкалою, з яких 64 бали складає стартова шкала (рейтинг) та 36 балів індивiдуальна письмова екзаменацiйна робота. Стартовий рейтинг складається з балів, що здобувач вищої освiти отримує (протягом семестру) за:

- ✓ виконання та захист 7-ми лабораторних робiт;
- ✓ виконання модульної контрольної роботи.

8.2. Критерiї нарахування балiв:

8.2.1. Виконання та захист лабораторних робiт оцiнюється iз 7 балiв за кожну роботу:

- ✓ роботу виконано на високому рiвнi (виконано не менше 95% вимог), здана вчасно i при захистi надано повну вiдповiдь – 7 балiв;
- ✓ роботу виконано на високому рiвнi (виконано не менше 90% вимог), здана вчасно i при захистi надано повну вiдповiдь з незначними неточностями – 6 балiв;
- ✓ роботу виконано на достатньо високому рiвнi (виконано не менше 75% вимог), здана вчасно i при захистi надано достатньо повну вiдповiдь – 5 балiв;
- ✓ роботу виконано на достатньому рiвнi (виконано не менше 60% вимог), здана вчасно i при захистi надано неповну вiдповiдь – 4 бали;
- ✓ роботу виконано на недостатньому рiвнi (виконано менше 60% вимог), – 0 балiв;

За кожний тиждень затримки iз виконанням i захистом лабораторної роботи нараховується 1 штрафний бал (але сумарно не бiльше 5 штрафних балiв за усi лабораторнi роботи).

Наявнiсть усiх виконаних i захищених лабораторних робiт є обов'язковою умовою допуску до екзамену.

8.2.2. Модульна контрольна робота оцiнюється iз 15 балiв за такими критерiями:

- ✓ повнiстю вирiшene завдання (можливi несумiтневi неточностi) – 14-15 балiв;
- ✓ вирiшено не менше 75 % завдання – 11-13 балiв;
- ✓ вирiшено не менше 60 % завдання – 9-10 балiв;

- ✓ завдання вирішено менше ніж на 60 % – 0 балів.

При повторній здачі (перескладанні) модульної контрольної роботи нараховуються 2 штрафних бали.

Здана модульна контрольна робота є обов'язковою умовою допуску до екзамену.

8.3. Календарний контроль проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу: умовою першого календарного контролю є виконання і захист 3-х лабораторних робіт, а умовою другого – 5 лабораторних робіт.

8.4. Умовою допуску до екзамену є зарахування всіх лабораторних робіт, модульної контрольної роботи та стартовий рейтинг не менше 40 балів.

8.5. На екзамені здобувачі вищої освіти виконують індивідуальну письмову екзаменаційну роботу, яка складається з двох теоретичних запитань і одного практичного завдання. Кожне запитання (завдання) оцінюється із 12 балів за такими критеріями:

- ✓ повна відповідь, не менше 95% потрібної інформації (повне, безпомилкове розв'язування завдання) – 11-12 балів;
- ✓ достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності (повне розв'язування завдання з незначними неточностями) – 9-10 балів;
- ✓ неповна відповідь, яка містить не менше 60% потрібної інформації, та деякі помилки (завдання виконане з певними недоліками) – 7-8 балів;
- ✓ відповідь, яка містить менше 60% потрібної інформації, (завдання виконане невірно або з грубими помилками та недоліками) – 0 балів.

8.6. Сума стартових балів та балів отриманих за індивідуальну письмову екзаменаційну роботу переводиться до оцінок за університетською шкалою згідно таблиці:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

8.7. У разі здійснення освітнього процесу у змішаному або дистанційному режимі допускається виставлення підсумкової оцінки за екзамен шляхом пропорційного перерахунку семестрових оцінок у підсумкову оцінку «автоматом» за 100-бальною шкалою відповідно до Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі (<https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Reglament%20semestr%20control.pdf>).

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

- Перелік теоретичних запитань і приклади практичних завдань, які виносяться на семестровий контроль, розміщено на платформі дистанційного навчання «Сікорський» (<https://do.ipo.kpi.ua/course/view.php?id=3194>).

Робочу програму кредитного модуля (силабус):

Складено доцентом кафедри нарисної геометрії, інженерної та комп'ютерної графіки, канд. техн. наук, доц. Яблонським Петром Миколайовичем

Ухвалено кафедрою нарисної геометрії, інженерної та комп'ютерної графіки (протокол № 9 від 16.05.2024)

Погоджено Методичною комісією фізико-математичного факультету (протокол № 10 від 25.06.2024)